

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . I ker. Egy óra. . . I ker. 50 HLL.
 Negyedévre . . . 2 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

A válság jubileuma.

Debreczen, november 26.

Jubiláhat a válság. Éppen ma hét hónapja annak, hogy a Wekerle kormány lemondott. Ez év április 26-án a miniszterelnök bejelentette a Házban, hogy a kormány kebelében a bankkérdés miatt differenciák merültek fel, miért is a kabinet elhatározta, hogy öfelségének benyújtja lemondását.

Ugyebár, tetszik emlékezni: milyen mellverdesve hirdették hét hónappal ezelőtt, hogy ők *szóknak* a hatalomtól. De ugyebár, a hét hónap alatt történelemből világosan látható, hogy még levakarni sem engedik magukat a bársonyszékekről. Minden percben megijedtek, hogy végük van, Bécs rájuk adta az utolsó kenetet s mindig, ugyszólván az utolsó pillanatban, kaptak valamit, ami életüket meghosszabbította. Ez a valami mindig semmi volt ugyan; az országnak legalább a semminél is kevesebbet jelentett. De nekik valami volt: új terminusoknak hívták ezeket a semmit. És így álljon elő valaki és mondja, hogy a semmi nem valami.

Már egy alkalommal jó, vastag adagban kapták be ezt a semmit. Kaptak új kinevezést. Egész nyáron át éltek belőle. Nem voltak ügyvivők többé,

hanem valóságosan kinevezett miniszterek gyanánt pompáztak a világ előtt és önmaguk előtt. És oly vastag volt ez az adag semmi, hogy a kormányval együtt az istenben boldogult koalíció is élt belőle egész nyáron.

Igaz, hogy nem történt semmi. A miniszterek nyaraltak és üdültek, a koalíció tagjai is nyaraltak és üdültek és közben kissé intrikáltak. Az ország dolga pihent; nem mozdult a helyéről. Mindenki várta a megváltást, megoldás nevet alatt. De Bécs azt mondta: várjatok. Türelem, te magyar nép! Nem látod, hogy kormányodnak is, ha ideiglenes is, mekkora türelme van és milyen önmegtartóztatással várja, hogy mikor, mily körülmények között hódolhat be nekünk? Várj, várj! Érd be a semmivel, sőt a semminél is kevesebbel, amint kormányod is beéri ezzel.

Elmult a nyár, elmult az ősz és újra tél van. Azóta apró adagokban kapja be az ország és a kormány a semmit és abból él. Időközben rámutattunk a görög tüzekre, amelyekkel az adagolásokat és erőszakos etetésekkel teatralikus módon megvilágították. Nagy apparátussal vonultak föl. A király személye volt a központ. Voltak egyes audienciák, többes audienciák Bécsben; volt két koronatanács s a másodikon a

király pláne diszmarsalli egyenruhában jelent meg. Történni mégsem történt semmi, csak az, hogy a kormány tovább is megmaradt a helyén ideiglenes és nemzeti minőségben ugyan, de rendületlenül. Kész meghajolni minden percben, de távozni nem. Csak lega ább tudnák, hogy mi előtt kell meghajolni? De nem tudják. Mert Bécs mély hallgatásba burkolózik. A legtitkosabb, legrejtélyesebb hallgatásba, — ami minden bizonynyal kétségbeejti kormányunkat, akik szeretnének már végre-valahára véglegesen behódolni, de nem tudják: minek. Nekik már mindegy, akármilyen. Csak mondanák meg végre Bécsben, hogy mit akarnak. De hiába minden. A király tiz pontját is letagadták, vagy talán nem is volt tiz pontja. A válság az, hogy a kormány és az ország legközelebbi sorsa függ a levegőben, mint Mohamed korpója. De a kormány ebből is tovább él.

Most a második koronatanács előtt mindenki azt hitte, hogy düöre kerül a dolog. Ma megint csak új terminusról van szó. Megint egy adag semmi és megint csak arra való, hogy a kormány tovább taplálja vele mesterségesen az életét. A páros napon optimisták, a páratlanon pesszimisták a helyzetre és

Félhomály.

A fény és az árnyék csodálatosan ölekezett a nagy kertben, ahol ezen a meleg júniusi éjszakán Vercelles grófnő ünnepélyt rendezett. A ragyogóan kivilágított földszinti szalonokból kilépve, az ember egyszerre a sötétségbe tűnő levelek között találja magát; a lámpafénytől még káprázó szem alig tudta megkülönböztetni a tűzvirágokat és füzereket; a fűtőkben elhelyezett narancsszínű ragyogó gömbök úgy tűntek föl, mintha nem kisugárzanák, hanem elnyelnék a fényt és sápadt udvarukon, amelyet fényüktől halványan csillogó zöld falevelek határoltak, a sötétség még feketébbnek látszott. Ezek a nagy, arany színű gyümölcsök bizonytalan fényt terjesztettek, amely éppen csak arra volt elég, hogy meglehessen különböztetni azoknak a körvonalait, akiket egy-egy közeledő párbeszéd zaja, vagy az atlasz szoknyák suhogása rebentett szét. A meztelen vállú asszonyok, könnyű kendőbe burkolózva, mint valami boldog szellemek jártak keltek és amint a fűben elhelyezett, vagy a bokrok között fölakasztott gömbhöz közeledtek, — csillogott sárga vagy rózsaszín selyemruhájuk és nagyszerűen ragyogott a gyémánt égő haj-

tekerésükben, — majd elmosódott a látomány és gyönyörűséges titok sejtését hagyta maga után. A férfiakból nem látszott egyéb, mint fehér ingmellük pajzsa, rajta egy-egy virág foltjával és égő cigarettájuk rubintja. A fák fölött csinytalan, feketésen kék, ragyogás nélküli ég terült el. A kert mélyén a faágak szeszélyes árnyékától tarka homlokzatból hat ablak ragyogott ki arany üvegablaklával, amelyekre néha a női kezekre najló férfialakok árnyéka vetődött; a virágfüzerekkel megkötözött oszlopok és szobrok, úgy tetszett, mintha usztak volna a fény aranyárjában és föl-fölcsendült a pohár és fölesattant egy-egy kacagás. Ezt a fényűző látványt szinte csöndben, hallgatva élvezte ez az elegáns árnyak gyülekezete, a mely mint a Hasperidák, föl s alá sétált a csodálatos kert tűzgyümölcssei közt.

A japán izléssel rendezett ünnepélyre ráborult az éjfél titokzatos bája. A beszélgetés célzatosabb és vakmerőbb lett s a csevegők alig látták egymást, a hangjukból kellett egymásra rátalálniok; az udvariaskodás bókolássá fejlődött és néhol a csevegők nagyon közel egymáshoz nagyon hangosan beszéltek, némelyek a szerelemről vitatkoztak, — má-ok hallgattak és va-

lami csodálatos vágyakozás lakott a hajlékony női nyakban, a szinte könyörgő női hangokban, mert a feledés és a merés éjszakája volt ez, ebben a kivilágított, hallgatag parkban, ahova mme de Vercelles a főúri világot egy utolsó szerelmes éjre hívta össze.

Egy fiatal hölgy, aki egyedül, lassan sétált a pázsit szélén, megállott a sötétben és egy kedves kis társaságot nézett, amely két hölgyből s egy férfiből állott s letelepedve két fahérrózsabokor között a fábe, fesztelenül csevegett. Nem is sejtették, hogy ő ott van és végigremegett, olyan eleven borzongással, hogy fekete ruhájának borostyánkő himzése ragyogva verődött keresztül a sötétségen. Ugy állt ott, mint ifjú szobra az éjszakának és remegett, mert meglátta, hogy a férfi karja szomszédnőjének háta mögött volt és behajtott ujjai a meleg hus selymét simogatták. A hölgy galambgöggel hajtotta meg a nyakát és a másik nő tovább beszélt, mintha semmit sem látta. Egyszerre csak a szalonok fölől éneklés hallatszott, a melyet zongora kísért és mindenki fölkerkedett, a ház felé közeledett és a csoportok különváltak. Az a hölgy, akit a férfi simogattott, hátramaradt és azt gondolva, hogy

KALAP

feltűnő szép választékban
 :: Frank Testvéreknél.

sorsukra vonatkozólag. Azt hiszik, hogy jövő héten megint audienciákra kerül sor, de máris hirdetik, hogy ez sem hozza majd a várva-várt megoldást.

És így a nemzet is tovább vár. Mit tehet egyebet? Holt pontra jutottak, miután holt pontról indultak el kormányék. Az ország had éljen a semmiből. Nem lehetetlen ez, mi után a kormány is a semmiből éldegél úgy, ahogy tud.

Rákosi Viktor Hajdunánáson.

Beszámoló és pártszervezés.

Hajdumegye választókerületei — mint jelentettük — egytől-egyig a Justh-párt zászlaja alá sorakoztak. A hajduság ősi fészében mindenki rendületlenül kitart az önálló bank mellett és egyre folynak a párt-szervezkedések is. Rákosi Viktor kerületében: Hajdunánáson szintén folyik az új szervezés nagy munkája, hogy a pártot készületlenül ne találják az esetleg majd bekövetkező események.

Rákosi Viktor a kerület kiváló képviselőjének a napokban a hajdunánási párt bizalmat szavazott és hű ragaszkodását fejezte ki. Rákosi Viktor meleghangú köszönő levelet intézett ezért Berencsy János dr. elnökhöz, majd táviratban jelentette be tegnap, hogy *december hó 5 én tartja meg beszámoló beszédét Hajdunánáson.* Ez alkalommal valószínűleg fogja képviselőnk Papp Elek, a nádudvari kerület népszerű képviselője is. Rákosit ez alkalommal a párt ünnepiesen kívánja fogadni, hogy ezzel is dokumentálja törhetetlen ragaszkodását és bizalmát iránta, legutóbbi hazafias állásfoglalásáért.

A hajdunánási függetlenségi és 48-as párt intéző-bizottsága az elsők között volt, akik Justh Gyulát hazafias magatartásáért üdvöztették. A függetlenségi párt nagynevű vezére és elnöke ezt az üdvözlőt az alábbi sorokban köszönte meg:

senki sem látja, kéjesen nyújtózkodott, de egy láthatatlan kéz megfogta csuklóját és egy végtelenül fájdalmas hang ezt sugta fülébe:

— Marthe, éppen most láttalak Pierrel. Marthe, kérlek, ne vedd el tőlem férjem. Lehet kedvesed más is, aki csak itt van, minden férfi áhitozik utánad, csak egy szót kell szólnod... Marthe, te barátnőm voltál és úgy szerettelek. Hagyd meg nekem a férjemet és ezután is szeretni foglak... Gyáva vagyok, rettentően szenvedek... Latod, könyörgöm neked, Marthe.

A fekete ruhás fiatal hölgy volt. A másik, a nagy, szőke, meghajolt fehér ruhájában és fölkaecogot.

— Rosszul láttad, kis Suzanneom; hiszen az mme Rouvre volt, akivel ez a bolondos Pierre játszott, biztosítalak róla...

— Ne hazudj, láttam.
— Először is itt egyáltalán semmit sem látni, — felelt idegesen a hazug szőke. — Milyen féltékeny vagy. Ne veszekedjünk, kis Suzanneom... Tudod, hogy barátnőd vagyok... De a férjed olyan csapodár. Ah, ha te tudnád, milyen keveset érnek a férfiak!

Kiszabadítva magát és kacagva futott a vendégek felé, akik oszlofokban még az énekesnőt dicsérték és igyekeztek előbbi flirtjeiket folytatni. Egy pillanat múlva mme Marthe Sauvray megérintette m. Pierre Chazelet:

— Suzanne meglátott bennünket, tudod... Ma este ne szólj hozzám.

Pierre Chazelles rosszkedvűen felelte:

Nagyságos

dr. Berencsy János urnak
a függetlenségi és 48-as párt elnöke
Hajdunánás.

Igen tisztelt pártelnök ur!

Midőn szíves üdvözlőket megköszönöm, egyúttal örömmel értesülök arról, hogy rendíthetetlen kitartással készülnek a harcra, melyet a nemzetnek gazdasági függetlenségéért meg kell vívnia.

Elszánt, kitartó harc nélkül nincs győzelem.

Budapest, 1909 november 21-én.

Tisztelettel
Justh Gyula.

A pártvezérnek meleg hangú üdvözlőte nagy örömet és lelkesedést keltett a párt-hívek sorában.

Wekerle Tizsa Istvánnál

Kapacitálás a kormányalakításra.

Kizárnák a néppártot.

A magyar politikai válság ügye a mai nap jelentős, sőt egyenesen szenzációszamba menő eseményeivel, nevezetes fordulóponthoz jutott. Napok óta, kezdetben a név megnevezése nélkül, a politikai világban sokat emlegették azt a régen visszavonult előkelő és értékes politikust, akinek személyét belévonták az érdeklődés központjába s hozzá fűzték azt a reményt, hogy a válságnak kátyuban ragadt szekerét jól ismert erős karjaival ki fogja ragadni. Tegnap óta már nem is titkolóztak s megnevezték a politikust Tizsa István gróf személyében.

Szó volt arról, hogy Tizsa már a tegnapi délelőtti debreceni tartózkodása idején meghívást kapott a királyhoz, ezt a híradást azonban Tizsa nem erősítette meg. A tények azonban azt igazolják, hogy Tizsa tényleg már a közelben audienciára fog menni a királyhoz, de

— Ah! Ugy unom már őt!

— Jó Tudom, hogy nem szereted úgy, mint engem. De minek bántjuk a szegény kicsit? Lesz időnk holnap is, légy okos, drágám...

Eitávozott. Pierre Chazelles egyedül mormogta:

— Valóban, igen, már nagyon untat a feleségem...

Gyujtót vett elő és rágyujtott. A fény föllobbant s két lépésnyire tőle megcsillant egy ruha fekete borostyánkővé, amely hirtelen megfordult és eltűnt a sötétben...

Mme Suzanne Chazelles úgy jelent meg a ragyogó szalonban, mint az éj tündére, nagyon sápadtan és karcsuan, atlasz ruhájában. A vendégek, akik még a zongora mellett maradtak, csodálkozva kezdtek sütni, de ő szinte alva-járóan keresztülment a szalonon, majd a buffeten s a ruhatárban valamit kérdezett egy szolgától. Mme Vercelles, aki véletlenül arra kísért egy vendéget, meglepődve kérdezte:

— Már elmegy, kis Suzanneom?

— Nem, nem, csak keresek valamit a férjem felöltőjében... emire neki szüksége van.

Egy kis tokot rejtett el kendője alatt és visszatért a kertbe. Egy pillanatig habozott s megindult egy fonott karszék felé, a melyen megismerte a mme de Sauvray körvonalait. Felé hajolt és odatámaszkodott. A szép szőke meg sem fordult, csak halk, boldog kacagással mondta:

— Pierre, te nagy bolond, mondtam,

hogy vállalkozni fog-e arra, hogy keze ügyébe vegye azt, a mit a kormány elrontott, arra csak maga Tizsa István gróf adhatná meg a választ.

A mai nap eseményeiből kiviláglik, hogy Wekerle teljes erővel megkezdte már a „puhítás“ nagy munkáját s most, amikor már a saját föztjükkal sehogysem tudnak boldogulni, mindenáron azon vannak, hogy Tizsa István közelébe férközhessenek. Egy órán át tartott tanácskozáson akarta rábírní Wekerle Tizsát, hogy a kormányalakításra vállalkozzon. A kooperálók segítségét is kegyesen felajánlották neki. Tizsa István gróf ilyen diplomatikus formában jelentette ki, hogy erre a „szíves segítségre“ nincsen szüksége, amikor kijelentette, hogy a néppárttal ő semmi szín alatt nem hajlandó működni.

A függetlenségi párt letörését célozza ez az akció, azonban nehezen tétélezhető fel Tizsáról, hogy ő egy ilyen megfeneklett társasággal, ilyen irányban együtt működjen. A mai eseményekről egyébként az alábbi tudósításunk számol be:

Wekerle Tizsánál.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Tizsa István gróf ma reggel érkezett Budapestre. Délelőtt a városligeti fasorban levő lakásán tartózkodott s azután bement a városba és ellátogatott a Nemzeti Kaszinóba és a Nemzeti Társas-körbe is.

Fél tíz órakor, a lakásán meglátogatta Tizsát Wekerle Sándor miniszterelnök s egy teljes órán át tanácskozott vele.

Wekerle a Magyarország híradása szerint azt a tervet ajánlotta Tizsának, hogy minden engedmény nélkül vállalkozzon a kormányalakításra. Ez esetre a legmesszebbmenő segítséget ajánlotta föl a miniszterelnök. Kijátasba helyezte Wekerle Tizsának nemcsak a maga se-

hogy ne láss meg ma este... Holnap, majd holnap.

A Suzanne keze odaért a hátához, ugyanabba a parányi kis gödörbe, amelyet az előbb kedvese ujjai simogattak; összerendezt s aztán megszólalt:

— Drágám, mit csinálsz? Milyen hideg az a gyűrű...

És nem szólt többet sohasem, mert a kijátszott, megcsalt, néma barátnő megrántotta a kis revolver ravaszát, melyet férje zsebéből vett ki és mivel a cső egészen a hushoz ért, hallani nem lehetett semmit. A golyó keresztüljárta a szívet és mme Sauvray föl sem jaidult. Suzanne úgy maradt, meghajolva, majd egész halkán megszólalt:

— És én — — meg kell lenni, most nekem kell — —

A hideg tárgyat bal melléhez szorította és lött. Teste szonnal összeesett a Marthe feje mellett.

Ott maradtak, mint egy-egy csomó sőtét és drága kelme, egymásra hajolva, mintha egymás fölébe suttognának. A csoportok jartak keltek, egyszerre a Pierre Chazelles kacagását lehetett hallani. Egy művész kíváncsian közeledett és megszólalt:

— Be kedves! Oh! hölgyeim, kérem, ne hajoljanak...

A fűben nem messze ragyogott egy narancsszínű gömb, fölemelte és akkor mindnyájan fölkiáltottak, mert meglátták, hogy a mme de Sauvray kihült arcán vörös vér ragyog, a mely vést hirdetően csepeg a Suzanne Chazelles szívéből.

Camille Mauclair.

gítségét, de az egész kooperációs párt-
nak: Andrássy Gyulának, Kossuthnak
és Apponyinak a támogatását.

Főajánlotta, hogy ők is hajlandóak
tárcát vállalni abban a kabinetben,
amelynek Tisza István gróf lenne a
feje.

Tisza már a tárgyalások közepén
kijelentette, hogy a néppárttal még mi-
előtt bármilyen irányban is ígéretet tenne,
semmi szín alatt nem hajlandó tárgyalni.

Wekerle erre készséggel jelentette
ki, hogy ha Tisza a kabinetalakításra
vállalkozik, akkor a néppártot kizárják a
kooperációs csoportból.

A Tisza-kabinetnek, Wekerle szerint,
az volna a feladata, hogy az új választ-
ásokon nagy többséget szerezzen a füg-
getlenségi párt ellen. Egy ilyen téli vá-
lasztás elé nagy bizalommal nézne We-
kerle s úgy véli, hogy egy jó adag
terrorizmussal s még nagyobb adag pénz-
zel ezt meg is lehetne csinálni.

Tárgyalások Andrássyval.

A délután folyamán Andrássy kereste
föl Tiszát s hosszabb ideig tárgyalt vele.
Este, a pártkörben híveit kereste föl Tisza
István s tanácskozásokat folytatott velük
Wekerle tervéről.

Bécsi lapok Tisza kihallgatásáról.

Bécsből táviratozzák: A *Neue Fr.
Presse* mai száma, mint beavatott helyről
jövő értesülést közli, hogy Tisza István gróf
a napokban Bécsbe utazik s kihallgatáson
jelenik meg a király előtt. Ugyancsak ak-
kor utazik Bécsbe Wekerle és aki szintén
audienciát kap Ennek a kettős kihallgatás
nak bécsi politikai körökben igen nagy je-
lentőséget tanúsítanak s remélik, hogy a ki-
bontakozásnak újból megakad: fonálát most
már nagyobb eredménnyel lehet fölvenni.

Varekednek a Reichsratban.

Bécsből táviratozzák: A Reichsrat-
ban ma izgalmas jelenetek játszódtak le
s csak kevésen mut, hogy az osztrák
parlamentben hatalmas varekedés nem
fejlődött ki. A mai ülésen egy *Dasinszky*
nevű szocialista képviselő *Kroi* német
radikálisnak, beszéde közben odakiált-
otta:

— Maga korrumpált pimasz fráter!
Erre a német radikálisok kórusban szól-
tak oda a szocialistáknak.

— Hitvány komédiások!

Lebne szocialista erre a terem kö-
zepére ment s onnan kiáltotta:

— Ti vagytok a komédiások és a
népcsalók. Majd ráakart rohanni *Kroi*ra,
amiből hatalmas varekedés fejlődött
volna. Párthivei azonban nagynehezen
visszatarították.

**Megbízható czimtar csakis a Debreczeni
Független Újság Képes Naptárában van,
ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis
egy kaphatja meg, ha a lapot járattja
Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénz-
ért sem adjuk.**

Mulatság.

— **Kabaré a gyermekkorház ja-
vára.** Az Ifjúsági jótékony társaság szer-
dán, e hó 24 én este 8 órakor tartotta a
Royal termében értekezletét, amelyen a
megalakulás után elhatározta, hogy decem-
ber 26 án, Karácsony másodnapján rendezik
első jótékonycélú kabaré délutánjukat a
gyermekkorház alapja javára, változatos
műsorral.

Rablótámadás egy asszony ellen

Merénylő cigány az esküdtszék előtt

A november havi esküdtszéki ciklus-
nak ma volt az utolsó napja s ez alkalom-
mal az annak idején feltűnést keltett Sám-
son-uti merényletnek ügye került tárgyalás
alá. Egy védtelen asszonyt támadott meg
egy, az országutakon leskelődő cigánylegény,
akinek nem ez volt az első ilyen merény-
lete. Beszéltek akkor arról is, hogy a ci-
gánylegény, aki valóságos réme volt az
országutnak, gyalázatos merényletet is kö-
vetett el az asszony ellen.

Az eset maga a következő:

A múlt év július havában *Liszes* Mi-
hályné debreczeni lakos ételt vitt a sámsoni
határban dolgozó urának. Amikor az üres
tálakkal visszatért, a sámsoni határban e-
be toppant *Zsákai* Imre 28 éves vértesi szüle-
tő-cigánylegény. A támadó pénzt kért az
asszonytól s amikor a nő ezt magtagadta,
torkon ragadta *Liszes*nét, leeperte a földre
s állítólag vakmerő merényletet követett el
ellene majd addig ütötte-verte az asszonyt,
amíg által nem adta pénzét, ruháját a ci-
gánynak.

A tettest néhány nap múlva elfo-
ta a csendőrség s bezállította a debreczeni kir-
ügyészségi fogházba.

Az ügyet ma tárgyalták a debreczeni
kir. törvényszék esküdtszéke előtt *Tóth*
Aurél elnökele alatt. Szavazóbirák voltak
Nagy Kálmán és *Ujfalussy József*.

Ezután az esküdteket sorsolták, mely
a következőképen alakult: Rendes esküdtek
lettek: *Aufrecht Vilmos*, *Dobi János*, *Bundi*
Sándor, *Fux Antal*, *Gál Sándor*, *Haver Ber-*
talan, *Kubinyi Lajos*, *Kurián Gyula*, *Már-*
ton Gyula, *Matecsy László*, *Molnár István*
és *Salánki Ferenc*. Pótesküdt lett: *Czeizling*
Lajos.

A mai tárgyaláson a vádlott beismer-
te, hogy ő megtámadta az asszonyt s ez i-
tá állapotában tette. Azt azonban tagadta,
mintha a földre teperte és kirabolta volna
*Liszes*nét, csak a kabátját és a kendőjét
lopata el.

Az esküdtek verdiktje nem is rablás,
hanem lopásnak minősítette *Zsákai* tettét
s a verdikt alapján a bíróság hat havi bört-
őnre ítélte a vádlottat, aki meg is nyugod-
dott az ítéletben.

A gróf ur inkognitóban.

Póru jár utazó.

Szegeden az egyik éjjeli kávéházban
nagy vigasság volt az éjjel. Egy elegáns,
előkelő megjelenésű fiatalember mulatott s
pezsgővel, teával traktálta az asztal köré
sereglett hölgyeket. Már bőkezűségével is
médőfölt imponált az ifjú gavalier, de ha-
tártalan lett iránta a tisztelet, amikor bizal-
masan megsugta a hölgyeknek, hogy ő
senki más — mint *Károlyi Géza* gróf —
inkognitóban.

— Azán el ne árulják senkinek, mert
nagyon feszélyez, ha mulatásaim közben is
grófuraznak.

Talán épen azért tudta meg a kávé-
ház apraja-nagyja, hogy *Károlyi Géza* gróf
nak hívják azt a jókedvű s bőkezű ven-
deget.

A tulajdonos hordta, hordta az üvege-
ket s a nehéz márványasztal csak úgy gör-
nyedt a pezsgőtől. A gyöngyöző italból a
padlónak is jutott bőszegesen.

Hajnál felé magához intette a gróf a
mulató ga dáját:

— Számoljon ö sze.

A gazda kész cédulát rántott elő:

— Hétszáz negyvenegy korona kilenc-
vennyolc filler az egész, méltóságos uram.

— Vátoában nem sok, de tudja ga d
uram, még annyit sem hordok magammal,
nehogy kiraboljanak. A tárcám, több száz-
ezer koronával, a szállóbe i lakásomra van.

Hozasson nekem bérkocsit, kísérjen föl a la-
kásomra s ott kiagyenyliem a követelését.

A tulajdonos udvarias készséggel telje-
sítette a vendég kívánságát. Kétfogatason
robogtak a szálló elé s a gróf fölvezette ven-
dégét az emeleti lakására.

— Hm. Már megint baj van. Nincs
ittthon a titkárom s ő kezeli a pénzemet.
Kedves barátom legyen szives, fáradjon föl
röggel 10 órákor.

A kávéház tulajdonosa egy kissé meg-
vakarta a fejét. Nem igen tetszett neki a
dolog, de nem merete megsérteni a gróft.
Savanyu arccal távozott s megkérdezte a
portást:

— Kicsoda kérem az az ur, aki ** es
számu szobában lakik?

A portás fölütötte a vendégeknyvét. Ez
volt bejegyezve:

Braun Márkus
utazó

Budapest.

A kávé dühösen fu'ott vissza a ven-
dégéhez, akit már az ágyban talált.

— Hallja maga svindler, maga nem
gróf, maga csak egy közönséges utazó.

— Maga pedig nem is utazó, hanem
csak egy közönséges ökor.

— Miért mert hittem magának?

— Mondhatnám azért is. De nem meg-
sugtam a kávéházban, hogy én inkognitóban
utazom?

— Igaz, — igaz. Tehát gróf.

A kávé bocsánatot kért, hajlongva tá-
vozott, de az utcán mégis gyanakodni kez-
dett: s fölment a rendőrségre. — Braun urat
bekísérték a városházára, — ahol nevére
mondta meg, hogy csak tréfa volt az egész.

A kávé csalás miatt jelentette föl az
á'gróft, akit a kihágási bíróság hamis cím
jogtalan használata miatt is elítélt ötven
koronára.

**Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt
Debreczen és Hajdúvármegye teljes czim-
tárát és sok képet tartalmazó ajándékot
kap minden előfizetőknek. 340 oldal tel-
jesen ingyen.**

A „Szanin“ az esküdtek előtt.

Főolvasták a regényt.

Holnap lesz az ítélet.

Mint ismeretes, *Arcubasev* orosz író hí-
ressé lett regénye, a *Szanin* megjelent ma-
gyar nyelven is. A regényt *Szabó Endre* író
fordította le és az *Eggenberger* féle könyv-
kereskedés adta ki. A *Szanin* a benne kife-
jezésre jutott szabadszellemű elvek révén
nagy feltűnést keltett, ugyanyira, hogy az
ügyészség figyelmét is magára irányította.
A budapesti kir. ügyészség igen szigoruan
bánt el a könyvvel, amelyről kimondta, hogy
sérti a vallásos- és a szeméremérzést és
ezért az orosz regény fordítója, *Szabó Endre*
ellen vádat emelt.

A budapesti esküdtszék ma tartotta
meg ebben az ügyben a főtárgyalást, mely-
nek lefolyásáról fővárosi tudósítónk a kö-
vetkezőket táviratozza:

(Az ügyészség vádja.)

A vádlott *Szabó Endre* az általános
kérdésekre elmondja, hogy 59 éves, reformá-
tus vallású, rákosligeti lakos.

Az elnök a vádlott személyazonosságá-
nak megállapítása után elrendeli a vádirat
rendelkező részének a felolvasását. A vád-
iratnak a könyvről ez a kritikája:

A regény kettős fővezéreszméje, am-
körüli az egész cselekmény csoportosul,
egyfelől az isteni eszme tagadása, kapoco-
latban az isten gyaloglásával és gyalázá-
sával; másfelől a sz. b. d. szerelem eszmé-
nyének a terjesztése, kapcsolatban a nem-

nek természetes szeméremérzetének félredobásával, a házassági kötelekben való élés nevétségessé tételével s a nemi érintkezés teljes szabadságának tujalkodó szavak és kifejezések kíséretében, buja jelenetek és képek leírása mellett való leplezetlen hirdetésével, annyira, hogy e részben még a fivér és a nővér között lévő természetes köteleken is túleszi magát a regény.

(Ki a felelős?)

Az elnök: Büncsnek írzi magát?

A vádlott: Nem.

— Ön fordította a regényt, vagy pedig részben szerző?

— Nem vagyok szerző. A fordítást a kiadó megbízásából vállaltam el. Csak azért felelhetek, hogy jó-e a fordítás, de a tartalmát illetőleg nem vagyok szerző?

— Tehát alakilag nem vállalja a felelősséget?

— Nem.

— Ismeri a sajtótörvényt?

— Csak hallomásból. (Derülsz.)

— Hát hogyan vonhatnók mi felelőségre a magyar Szaninért Arcubasevet?

— Az nem az én dolgom. A kiadó elhozta hozzám a Szanint, hogy az egy nagy szerű mű és hogy elvállalom-e a fordítását.

Azt feleltem hogy amíg el nem olvasom a legkiválóbb író munkájához sem adom a nevemet. Erre azt mondta a kiadó, hogy álléval adjuk ki. Elolvastam s miután meggyőződtem arról, hogy nincsen benne sem szeméremérsértés, sem istenkáromlás, minden skrupulus nélkül megengedtem, hogy a címlapra rányomtasák a nevemet.

— Szóval ön ebbe beleegyezett?

— Igen, de mindenért a kiadó a felelős.

— A fordítás célja mérvadó. Ön tudta hogy a könyvet terjeszteni fogják.

— Tudtam, de az az álláspontom, hogy mindenért a megbízóm a felelős. A terjesztésben semmi részem sem volt, sőt felháborodtam, amikor szeméremérsértő plakátokon akarták a könyvet hirdetni.

— Beismeri, hogy istenkáromlás van a könyvben?

— Egy szóval sem.

(A regényt felolvassák.)

E után az elnök elrendelte a Szanin felolvasását. Vagy tíz lapot olvastak el belőle, amikor az elnök, déli tízankét órakor a tárgyalást felfüggesztette. Délután fél négy órakor megnyitották a tárgyalást s folytatták a regény felolvasását. Kora estig nyolcvannyalap lapot olvastak föl a Szaninból. A tárgyalást holnapra halasztották s akkor kerül ítélethozatalra is a sor.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZOMBAT: Koldusdiák, operett. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután Árendás zsidó, népszínmű Este Koldusdiák, operett. Kis bérlet.

Talfun. (A színházi iroda jelentése.) Lengyel Menyhárt nagyhatású dramáját, mely a Vigszínházi bemutatója alkalmából szenzációs sikert aratott, Zilahy igazgató megvette és még december hóban színre hozza.

Tilos a csók. (A színházi iroda jelentése.) Egy zajos sikerű újdonságát a Királyszínháznak tanulja nagy szorgalommal szintársulatunk énekes személyzete. A darabnak nagy szerencsége kitűnő, mulattató librettója, melyhez mindvégig ügyesen hozzásimul a Vincze Zsigmond tendenciózus dal lamu zenéje, melynek nem egy fülbemésző száma csakhamar nagy népszerűsége számíthat.

Falusi idyll. (A színházi iroda jelentése.) A szintársulat legközelebbi bemutatója Lengyel Menyhárt népies története lesz: a

Falusi idyll, melynek előadása Hahnel Arankával és Mártonffyval az élén az egész drámai személyzetet foglalkoztatja.

Az angol színházi cenzura. Angliában a színházi cenzuráról új törvényt készítenek, amely egyebek között megemlíti azt, hogy a szindarabokat előadásuk előtt a rendőrség bírálja felül. Az angol parlament hír szerint a következő alapelveket fogja a törvényben érvényesíteni:

Valamely angol színpadon előadásra kerülő szindarab nem utközhet soha a jó erkölcsökbe;

nem tartalmazhat sértéseket személyek ellen;

semmiféle formában nem vihet a színpadra, így rövid idővel azelőtt elhunyt személyeket;

nem sértheti a vallásos érzéseket;

nem csúszhat büntényre;

nem bánthatja Angliának más államokhoz való barátságos viszonyát;

s végül nem zavarhatja meg a békét.

Ez a törvény minden színházra és dalcsarnokra kötelező lesz.

Utolsó passzusához még egy függelék is fűznek, amely az igazgatóknak tetszésére bízta, hogy színházaiukban a dohányzást megtiltsák, avagy megengedik-e?

Megbízható czimtár csakis a Debreczeni Független Újság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Gyermekrontó földbirtokos.

Egy lelketlen anya letartóztatása.

A budapesti rendőrség ma letartóztatta egy gyümölcsös kofát és szabadon bocsátott egy földbirtokost. Mindkettő egy gaztettben bűnös; mindkettő beismerésben van. Hogy miért tartóztatták le az asszonyt és miért nem a földbirtokost, amikor amaz koldus és még a villamosköltséget sem tudja fedezni Ujpesttől Budapestig, ez pedig megengedhet magának egy hálókcsibani utazást Budapesttől Fiuméig és tovább, azt nem tudjuk.

A gaztetről magáról ezeket jelenti fővárosi tudósítónk:

A Rákóczi-ut 4 sz. alatt levő „Hattyú” szállóba egy jól oltózott vidéki bácsi állított be tegnap este egy tizesztendős kisleánnyal.

— Jofajta szobát kérek, nem baj, ha bármennyibe kerül is — mondta az idegen — csak az a fő, hogy kényelmes és meleg legyen.

Schaffner Bélának, a szálló portásának szegyet ütött a fejébe az, hogy a vendég nem bánja, ha bármennyibe is kerül a szoba.

A portás okoskodott, de közben kinyitotta a legszebb szobát, bevezette a vendégeit és intezkedett, hogy jól fűtsenek be. Az úgy szállodai része kellőképen el volt intézve, a bácsi fizetett, busás borralvót is adott s a gyerekekkel bezárkózott.

Schaffner Béla azonban nem nyugodott. Sok dolga nem volt — a Hattyúbao nincs nagy frekvencia — és odaállt az ajtóhoz Előbb hallgatódzott. Amit hallott, attól elállt a szive verése, azután benézett a kulcslyukon. Ettől meg már úgy elvörösödött, hogy nem bírta tovább. Lefutott a telefonhoz és a főkapitányság központi ügyeletéhez szolt.

— Hamar, hamar kérek egy detektívet, amíg késő nem lesz.

Nem volt késő. A detektív kijött és in flagrandi csípte el a gyerekleányt és a java-korbelti férfit.

A rendőrségen a férfi elmondta, hogy Rózsa Kálmán dunakeszti földbirtokos, a leánya pedig Morvai Anna, akit Morvai Istvánától, az anyjától vett meg a múlt nyáron. Az asszonyért a rendőrök elmentek az Ősz-utca 25 számú lakásra, ahonnan elvitték a rendőrségre. Megdöbbenő vallomásának legborzasztóbb része ez a mondat volt:

— Nem akartam, hogy szegény ember felesége legyen, inkább legyen „urí nő” és pedig minél hamarabb.

A lelketlen anyát letartóztatták, ellenben a gyermekrontó földesurat — nem hiába földesur — szabadon bocsátották.

Junga Sebő büntigye.

Megváltoztatta a vallomását.

Szenzációs fordulat a vizsgálatban.

Junga Sebő honvédszázados bűnügyében szenzációs fordulat állott be. A kassai pokolgép merénylet hőse hétfőn megváltoztatta eddigi viselkedését, régi védekezési modora helyett nyílt, őszintének látszó részletes beismerő vallomást tett s azóta sokkal nyugodtabban viseli tettének súlyos következményét, a rabságot.

A múlt hét végén megjelent a vizsgáló bizottság a gyáli-uti honvéd helyőrségi kórházban és Junga Sebőt kihallgatta. Ezen kihallgatás nagy szenzációval végződött.

Junga ugyanis első kihallgatása alkalmával idegességével és beszámíthatatlanságával védekezett. Ezt az orvosok meg is állapították róla.

A vizsgáló-bizottság áttanulmányozta ezután az előnyomozati iratokat, amelyek között van Mátyássy Zoltánnak harminckét írott oldalra terjedő vallomása is. Az előnyomozati iratokban a vizsgáló-bizottság több olyan adatot talált, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy Junga Sebő és Mátyássy Zoltán között amerikai párbaj folyt le, amelynek következménye volt a pokolgép elküldése. E gyanu előtérbe tolésa szükségessé tette Junga Sebő újabb kihallgatását.

Hétfőn a vizsgáló bizottság ismét megjelent a kórházban és kihallgatta Junga Sebőt. A századosal közölték ez újabb motívumot Junga kezdetben megmaradt eredeti vallomása mellett, később azonban rövid töprengése után, nagyon meglepő kijelentést tett:

— Részletes vallomást akarok tenni — mondotta.

És három órán keresztül kronológikus sorrendben elmondotta a pokolgép-merénylet egész történetét. Ez a vallomás teljesen új oldalról világítja meg a nagyközönség előtt meg mindig titokzatos és indító okaiban rejtelmes tragédiát.

Természetes, hogy a százados vallomását a legnagyobb titkolózással őrzik annál is inkább, mert ez a vizsgálat kiegészítését vonja maga után.

Az azonban bizonyos, hogy Junga töredelmes beismerő vallomást tett. A merényletet öntudatosan, előre megfontolt szándékkal, hosszu előkészületek után követte el.

Nagyon súlyos ok kéztette rá. Ő maga mondja, hogy a féltékenység. Féltékeny volt Mátyássyra, akiben nyugodt és boldog házasságában mint erőszakosan feltolakodó vetélytársat látott és úgy képzelte, hogy boldogságának a feldulója.

Miután Junga bizonyító erővel ható adatokkal támogatta vallomását, a vizsgálatot kiterjesztik ez adatok valódiságának megállapítására. A vizsgáló-bizottság elrendelte Junga Sebő elmeállapotának a további megfigyelését és nincs kizárva, hogy a merénylet századosát más katonai kórházba fogják elszállítani.

Házlebontás miatt az összes raktáron levő posztó és gyapjuszövetek gyári áron alul lesznek kiárúsítva. Welsz Adolf DEBRECZEN, Kossuth-utca 1. sz.

A szerelem miatt.

Öngyilkos bőszőrményi leány.

Egy csomag gyufa. Ezzel a szomorú és sajnos már-már közismert fináléval végződött egy viruló 19 éves hajduszőrményi hajadonnak a históriája. A mérges fejű kis gyufaszálak köré fonódott az ő szinte napenkint megisméltendő szerelmi regénye.

A fiatal leány szeretett s mert csalódott, az ő idejében a reménytelen szerelmek régi recipéje szerint az egy krajcáros halálhoz nyult. Egy csomag gyufát feloldott vízben s a mérgező tartalmát megitta. És meghalt. A Hajdubőszőrményben feltűnést és sajnálkozást keltett esetről a következőket jelenti tudósítónk:

Kérékgyártó Zsuzsánna, a maga 19 évével s öde bájával egyike volt a község legszebb leányainak. A legények versenyeztek utána s az volt boldog, akire a szép Zsuzsánna egy mosolyt pazarolt. Ezzel azonban nagyon kevesen dicsekedhettek, mert az erényes leány ugyancsak fukarkodott ezzel a kegyvel.

Annál irigylésreméltóbb volt Bőszőrmény legdaliásabb legénye Kovács Jóska, a ki bírta a szép leány szerelmét sőt ezzel alaposan vissza is élt. A legény hiúságának egy ideig hízelt, hogy a szép Zsuzsi szerelméért irigyelik a barátai. Ezért még is úgy viselkedett, mintha a legkomolyabban szeretné a Kérékgyártó leányt, sőt házasságot is ígért neki. Később, amikor a szerelemnek komoly következményei jelentek, elhidegült a leány iránt.

Kérékgyártó Zsuzsánna nem sokáig bírta ezt a szépyent. A szerencsétlen leány ma délután egy doboz gyufát oldott föl vízben s a mérges folyadékot egy csöppig kitta. Délután négy óráig rettenetes kínok között szenvedett. Orvost hívtak, de már az sem tudott segíteni, a szerelmében csalódott fiatal leány meghalt.

Az esetről a délután folyamán jelentést tettek a debreczeni kir. ügyészségnek is.

HIREK

Tisza István gróf a királynál.

A M. T. táviratozza: Tisza István gróf ma délután a Kaszinóban *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszterrel hosszabb eszmecsere folytatott és az est folyamán *Lukács* Lászlóval tanácskozott hosszasan. Mint környezetéből hírlik, holnap reggel Bécsbe utazik, ahol valószínűleg még a holnapi nap folyamán kihallgatásra megy a királyhoz.

Városi közgyűlés előtt. Debrecen város törvényhatóságának kedden tartandó közgyűlésén tárgyalandó ügyeket most készíti elő a jog és pénzügyi bizottság, mely e hó 27-én szombaton délután 3 órakor a városház kis tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyekben hozza meg javaslatát: 1. Nagy Mihály és Erdei János mezőrendőr biztosok felebezése a lőtartási átalányra vonatkozólag hozott tanácsi határozat ellen. 2. Mihályi István rendőrfelügyelő kérése az új szervezeti szabályzatban tervezett fizetés különbözőti összegnek a rendőrfelügyelői, esetleg a rendőrbiztosi javadalmazásához képest folyóvátétele tárgyában.

Nagy Sándor erdőőr kérése, illetőleg felebezése szabadságolás iránti kérése tárgyában hozott határozat ellen. 4. Egyéb esetleges folyó ügyek.

Debreczeni küldöttség a kereskedelmi miniszternél. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Kovács József polgármester vezetése alatt ma délelőtt tizenegy órakor tisztelettel *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszternél az a küldöttség, mely hajdusármson-nyirbátori vasút ügyét sürgette meg. A küldöttség tagjai voltak: *Aczél* Géza főmérnök, *Magoss* György dr. főgyógyász, *Varga* Emér dr. tanácsnok, *Lestyán* Adorján és *Szent-Királyi* Tivadar bizottsági tagok. A miniszter válasza nagyon kedvező volt s így kilátás van arra, hogy a vasút rövid időn belül lét sül.

A presbitérium ülése. A debreceni református egyház november 29-én hétfőn délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart, melynek tárgysorozatából a következő ügyeket emeljük ki: A helybeli ref. tanítóegyesület jelölése egy iskolaszéki képviselő választásáról. *Biró* János nyug. lelkész levele a központi anyakönyvvezetői állás elfogadása tárgyában. Küldöttség bemutatja és elfogadásra ajánlja a *Hatvan-utca* és *Egyháztér* sarkán építendő bérház tervrajzát javasataival együtt. Küldöttség jelentése a *Csapó-utcai* leányiskola újraépítése, illetőleg az *Árpád-tér* környékén új iskola építése tárgyában. Az iskolaszéki végzése az üresedésben levő tanítói állásokra kiírt pályázat eredményéről. Ajánlás és négy tanító választása. Az iskolaszéki végzése az iskolaszéki jegyző választásáról, esetleg díjazásáról. Kérények seveléért és kölcsönért.

Frank Liboriusz Debreczenben. Ma este igen előkelő katonai vendégek érkeztek Debreczenbe. *Frank* Liboriusz tábornok, a VIII. ik hadtest parancsnoka, aki kíséretével a hét órai gyorsvonattal jött meg. *Frank* Liboriuszsal együtt érkezett *Grünzweig* Arthur cs. és kir. altábornagy, a 32. gy. hadosztály parancsnoka. A magas katonai méltóságok holnap szemlést tartanak a kaszárnyákban s végig nézik a póttartalékosok harcszerű céllovészét.

Az állomáson a két katonai méltóságot nagy ünneppel fogadták. *Frank* Liboriusz és *Grünzweig* altábornagy a Bikában szálltak meg. Este a helyőrség tisztikara gyűlt össze vacsorára a Bikában.

Björnson haldoklik. Pásiból táviratozzák: *Björnson* állapotja tegnap rosszabbodott és a legnagyobb nyugtalanságra ad okot. A beteg az elmúlt éjszakát nyugtalanul töltötte. Mintegy a beteg táplálkozása nagyon nehéz és ereje egyre gyengül, attól tartanak, hogy a kasztrófa minden órában bekövetkezhetik.

A szekularizáció mellett. Hódmezővásárhelyről jelentik: A *Spilka* Antal főispán elnökletével tartott törvényhatósági közgyűlés 140 szavazattal 28 ellenében elhatározta, hogy Hajdumegyének a papi javak államosítása érdekében hozzántézett átiratát hasonló felirattal pártolja. A közgyűlés a tanács javaslatával szemben *Bereczky* Lajos egyszerű polgár megokolását fogadta el.

Kanyaró-jár any Hadházon. Hajduduházon, mint ottani tudósítónk jelenti, ijeszítő mérvben terjed a kanyaró-járvány s tömeges megbetegedések történnek. Ma az alispán rendelkezése az összes iskolákat bezárták.

Madarász László meghalt. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Madarász László, aki a 48-as szabadságharoban mint honvéd nagy szerepet játszott s aki évtizedek óta Amerikában lakik, tegnap, mint egy newyorki távirat jelenti, meghalt. Az elhunyt testvérbátya volt Madarász Józsefnek, az ősz képviselőnek.

A bécsi halálpirulák készítőjét kinyomozták. A rejtelmes bécsi szenzációban, a vezérkari tisztek ellen elkövetett mérgezési merényletnek ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A nyomozás érdekében megtették azt, hogy a katonai hatóság a mérges küldemény körlevélének hasonmását eljuttatta azokhoz a hadiskolákhoz, amelyekben rondírást tanítanak, hátha így találkozik majd valami nyom. Ez ugyilátszik eredményre is vezetett. A tettes állítólag már megvan egy felsőausztriai helyőrségben állomásozó főhadnagy személyében. A tettes, akinek nevét még nem említik, 1905-ben a pirulát kapott tisztekkel együtt végezte a vezérkari tanfolyamot.

A szenzációs ügynek úgy jutottak a nyitjára, hogy megvizsgálták a tanfolyam akkori hallgatóinak dolgozatát s a gyanúsított főhadnagynak írása mindenben megegyezett a borítékon látható irással.

Negyedmillió csalás. Berlinből táviratozzák: A gladenbachi császári bányafelügyelőségnek annak idején több mint negyedmillió márkát loptak. Amikor a rendőrség ebben az ügyben a nyomozást megindította, kintunt, hogy a bányafelügyelőségnek egyéb sikasztások is történtek. Egy essent asszonynak a vallomása alapján, hogy egy férfi, aki Gladenbeckből jött, nagyon költséges módon él, az illetőnél házkutatást tartottak, mely alkalommal a gyanúsítottnál 50 márkás bankjegyekben 2400 márkát találtak. A gyanúsított *Neuss* bányafelügyelő, aki letartóztatásakor azzal védekezett a gladenbecki lopásban való részesség ellen, hogy ő a nála talált pénzt sikkasztással és okirathamisítással szerezte, a gladenbecki lopásról ellenben semmit sem tud. Ebben az ügyben legközelebb különböző újabb szenzáció s letartóztatásokat is várnak.

A debreceni munkás gimnáziumból. A debreceni munkás gimnázium e hó 27-én, szombaton este 8 órakor az ipartestület dísztermében előadást tart, melynek tárgya: A francia forradalom és a reakció, 82 vetített képpel. Belépti díj nincs. A füzet ára 10 fillér. A munkás gimnáziumban hétköznap a következő előadások folynak: Hétfőn: *Arany* J. „Toldi”-ja és magyar nyelvtan. Kedden: Földrajz és természetrajz. Csütörtökön: Mértan és rajz. Pénteken: Közönséges számtan. Szerdán és Szombaton a tudomány különböző ágaiól vetítéses előadások lesznek előre megállapított sorrendben. Az előbbiekért mérsékelt díj fizetendő, a szerdai és szombati előadások ingyenesek.

Tatár herceg Budapesten. Érdekes vendége volt tegnap a fővárosnak. *Dovlet* Sultan Guirei Kahn de Crimée tatár herceg időzött tegnap Budapesten, hogy megismerje a főváros látnivalóit. A tatár herceg most harmincöt éves, fia a volt krimi hercegnek s Kaukázusban száznegyven falu ura. A herceg európai képzettségű, hosszabb időt töltött Párisban, ahol több európai nyelvet tanult meg, egyik testvére Péterváron a cár segédtisztje. Konstantinápolyból a herceg ismét Budapestre tér vissza s több napig itt marad. A „Budapesti Tudósító” előtt a herceg úgy nyilatkozott, hogy Magyaror-

Burg Izsó Modern Fényképezési Műterme
Kossuth-utca 24. szám a.

Fényképnagyítások a legkisebb képről életnagyságig a legjutányosabb árban. 6 drb. modern fényképes levélezőlap kor. 2'40 :: Állandó fényképfelállítás a kapu bejáratánál.

szégnak a tatárokhöz való viszonya rendkívül érdeklő, amiért ez irányban tanulmányokat akar itt folytatni. A herceg családi kincstárában igen sok fegyver van, amelyet a tatárok az 1241-42-iki magyarországi hadjáratból hazavitték. Azt is kijelentette a herceg, hogy ezt a fegyvergyűjteményt lefényképezteti s a képeket a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozza. A herceg Konstantinápolyból Budapestre visszatérte után Bécsbe fog utazni, hogy megnézzze a nagy osztrák város nagyobb nevezetességeit.

— **Gyilkosság egy lakadalmon.** Szatmárnémetiből jelentik: Csarnató községben egy lakadalmon a násznap berugott a pálnakától és nagy zajt csinált. A község bírja kiküldte Labati Péter rendőrt, hogy csendre intse a lármozókat és szüntesse be a táncot. Milyen nagyobb baj származzék, Labati a mulatozók közé ment és amint őket csendre intette, Pleszka Péter a mulatozók közül nekirontott és késsel szívenszurta. A tettes ezután futásnak eredt és otthon fel akarta magát akasztani, de tetteben megakadályozták és átadták a csendőröknek.

— **Örzik az ex-szultánt.** Szalonikiből jelentik: Abdul Hamid volt szultánt és környezetét a legnagyobb szigorúsággal elzárják a külső világtól. Az alattani villa lakói részére érkező leveleket a helyőrségi parancsnok fölnyitja és csak akkor szolgáltatja át a címzetteknek, ha semmi gyanus nem talál benne. Az őrség parancsnoka és a rendőrségi és a katonai hatóság között telefonösszeköttetés van és mihielyt valami gyanus dolgot vesznek észre, azonnal megerősítik az őrséget.

— **Eltűnt hagyatéka.** Budapesti tudósítónk jelenti: A rendőrségen ma a budapesti árvaszek megbízásából, mint kiskorú Stern Erzsébet ügygondnoka feljelentést tett Földes Árpád dr. ügyvéd, hogy a Budapestben október hó 10-én elhunyt Stern Adolf magánzó után maradt vagyonból Sternnek az első házasságából való leánya, Benéth Sándorné Stern Róza bemondása szerint 200.000 koronánál nagyobb összeg eltűnt. Az özvegy ugyanis csak 5000 korona takarékbetétet és 2000 korona értékű papirokat vettett fel a hagyatéki leltárba, holott Benéthné szerint 250.000 korona készpénze és 5000 korona értékű papirja volt az elhunytnak. A rendőrségen a vizsgálat megindult.

— **Két kivégzettért 100.000 dollár.** Newyorkból jelentik: Knox államtitkár köz tudomásra hozta, hogy két amerikai állampolgár kivégzéseért Nicaraguától százezer dollár kártérítést követel.

— **Burmester Willy hegedűje eltört.** Berlinből jelentik: Burmester Willy hegedűművész tegnap a porosz sziléziai Königsbütteben hangversenyezett. Zongorakisérője elejtette a művész remek hegedűjét, egy ritkabeccsű Stradivariust, amely darabokra tört. — A hegedű értéke állítólag százezer márka.

— **Halálos verekedés.** Ifj. Bukosi István újfennérői legénynek régi haragosa volt Dálcán Miklós. Kikezdeni nyíltan azért nem mert a legénnyel, mert az még egyszer olyan erős volt, mint ő. De miután mégis csak forrt benne a gyűlölet, ehatározta, hogy akármilyen módon is, de elteszi láb alól halálos ellenségét. A napokban aztán három társával együtt megleste Dálcánt, aki mikor kijött az utcára, neki támadtak és agyba-főbe verték. A szerencsétlen legény ragynehezen hazavánszorgott és másnap meghalt. A gyilkos legényeket a csendőrség elfogta és bebiserte az ügyesség fogházába.

— **A nap halottal.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket je entették be: Szamos Gábor r. kath. 66 éves, Gyöngyösy Jánosné ref. 58

éves, Karalyos Márton ref. 12 hónapos, Mohácsi Béla ref. 1 napos, özv. Dianovszky Gusztávné r. kath. 80 éves, Ujj Ferenc ref. 3 hónapos.

— **Apró rendőri esetek.** Meglopott iparos. Kiss Józsefné Karu'ca 5. sz. alatti lakos ma panaszt tett a rendőrségen hogy ferje ezüst óráját ipari műhelyéből ellopták. A tettest keresik. — **Zsebtolvajsusztér inas.** A büdshimihályi csendőrség jelentést tett az ügyészségnek, hogy Nagy Gábor cipész-től e hó 20-án elloptott egy értékes ezüst óráját láncsal inasa Molnár György. A káros feljelentésről a csendőrség kihallgatta a tolvajt, ki beismerte a lopást s az mondta, hogy azért lopta meg a gazdáját, mert nem tudott másképp megszabadulni tőle. — **Kukorica tolvajok.** Gelbmann és Veinsok egykei bérlők feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen a csendőrségnek, akik a kukorica esüriből hónapok óta állandóan lopják a kukorica készleteket. A megindított nyomozás megállapította, hogy a legutóbbi lopást Kovács Ferenc, Adám János, Szanyi János és Major János egykei lakosok követték el. Le is tartóztaták őket s az eljárást megindították ellenük.

— **A Néptakarékpénztár mint szövetkezet Piacz-u. 75. sz. a. heti biztosítással kapcsolatos hosszú lejáratu kölcsönöket nyújt.**

— **Saját készítményű divatos cipőket legelőszobban vásárolhatunk Fischer Menyhért cipő üzletében.** Debreczen, Hatvan utca.

— **Végeladás van Glück Ede cipő és kalap üzletében,** a Kisterplommal szemben.

— **Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.**

— **Igyekezzon mindenki nagyon olcsón cipőt és kalapot vásárolni Glück Edénél,** Piacz-utczán, mert ott most végeladás van.

— **Zsebkések, ollók borotvák, borotváló készülékek és kellékek, valódi solingeni és angol aczéllal legelőszobban** Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4 szám.

— **Divat Szalon** decemberi száma már kapható Antal Józsefnél ára 50 fill.

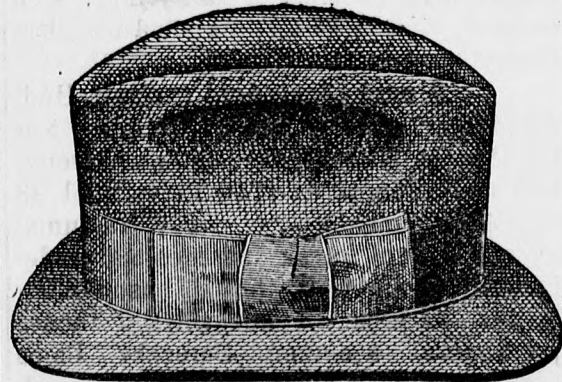
— **Megnyitá a legújabb férfi fiu és gyermek ruha Versenyruház a Csapó utcán a „Kispipa” helyén** Rend ivüli olcsón lehet ott vásárolni téli ruhákat.

— **Nag mennyiségű diszkönyv lezártított áron kapható Harmathnál Fűvészkeret u. 14.**

FŐVÁROSI BAZÁR

Debrecen, Simonffy-utca 1. sz. Bérpalota.

Lengyel Samu

PLÜSS
KALAP
ujdonságai a legszebbek.
Piacz-utca 43. sz.

Eljegyzése előtt

okvellenül keresse fel

ROSE DEZSŐ

előkelő ékszer üzletél,
DEBRECZEN, Piac-u. 55. sz.
ha ékszerbevásárlását biza-
::: lommal óhajtja eszközölni. :::

Tisztelt uriközönség figyelmét felhivom, hogy
férfi szabó üzletemet
Piacz u. 46. sz. alól
Piac-u. 26. szám alá (A nagytözsde mellett)
helyeztem át.

Tisztelettel Moskovits József férfiszabó.

Törvénykezés.

A decemberi Haverda tárgyalások. Megírjuk, hogy a szabadkai monstre bűnpör tárgyalását december közepén megkezdik. Mint Szabadkáról jelentik, az események már ki is sorsolták. Tegnap délután fél négy órakor kezdtek meg a szabadkai törvényszék épületében a sorsolást.

Tehát december tizenötödikén ismét élénk lesz Szabadka. Megint csodálhatják a Mariska szép toaletjeit és talán az újabb-újabb szenzációkban és izgalmakban sem lesz hiány.

Közgazdaság.

Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909 nov. 26.

Készaru csendes		
1910. októberi buza	11.75	11.76
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	13.98	13.99
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	—	—
1910. áprilisi rozs	10.12	10.13
1901. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	7.55	7.56
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	6.73	6.74
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—

1797—1909. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 8826/2.—1909. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mórincz Ferenc debreczeni lakos részére, lakostól 60 kor. — fill. tőke, ennek 1909. évi augusztus hó 17 napjától számított 5% kamatai és az eddig összeesen 31 kor. 56 fill. perköltőség erejéig 1909. évi október 20-án biróilag lefoglalt és 626 korona — fill.-re becsült butorokból álló ingó-ágok 1909. évi december hó 7-én, délelőtt 11 óra kor kezdetét veendő és Széchenyi utca 28. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árve részen a legtöbbet ígérnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron a'u' is elfognak adadni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi nov. hó 10.

Oláh Géza bírói kiküldött.

Dr. Kardos Endre
 ügyvédi irodáját
 Debreczen, Kossuth-utca 7. sz. a.
 (Kardos-ház)
 megnyitotta.

KARÁCSONYI VÁSÁR
 a mai napon megkezdődött

Szépe Lajos
 női divat üzletében. Kossuth-utca 6.
 Meglepő olcsó árakon adnak el.

120 cm. széles divat szövetek	70, 90, kr.
120 cm. széles női posztó	60
120 cm. széles Strapa szövetek	70, 83, 90
120 cm. széles angol posztó, csikos vagy koczkás	78, 86, 98
120 cm. Diagonal seviott	70, 90, 110
120 cm. Modern szövetek	75, 110, 160
140 cm. széles valódi angol kelme kivé eles olcsó ár	2:60-3 frt-ig
Sport flanel sok mintában	22, 26 kr.
Bárony flanel	35, 40
J mosó vélelek, gyönyörű mintákban	24, 27, 32

Női fehérneműek, férfi ingek és az összes vászon neműek mesés olcsó árban.

6188-1909. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hajduszoboszlói kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhíró teszi, hogy a Kaba-i takarékpénztár részvénytársaságnak Menyhárt Ferencz elleni végrehajási ügyében a végrehajási árverést 500 kor. tőke és já., valamint 20 kor. 20 fillér keltég kielégítése végett elrendelte a kaba-i 5025. sz. jkv. b. n. A + 5 sorszám 154/b. hrsz. a. ingatlanra 800 korona kikiáltási árban a C. 4. a. haszonélvezeti jog fenntartásával.

Az árverés **1909. évi december hó 28. napján, d. e. 10 órakor** lesz Kaba közs. gházánál.

A ki árverezni akar, köteles a becsár 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, mely magasabb ígért esetén az ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészítendő.

Az ingatlant a kikiáltási ár 2/3-án alóli nem adják.

Hajduszoboszló, 1909. augusztus 21.
Péterffy Pál
 kir. alciró.

Mielőtt bármit vásárolna, a saját érdekében cselekszik, ha a

Párisi Nagy Bazár
 kirakatait
 a Dégenfeld-téren, (kenyérpiacon) **megnézi.**

Gramophon és gramophon lemezek nagy választékban.

Vászon, fehérnemű, asztalnemű, ágynemű, zsebkendő harisnya.

Mennyasszonyi kelengyék

Donogán és Somossy cégnél
 Debrecen, Ristemplombazár.

Vegyenek csak Szt.-Pétervári sárczipő
 utólérhetlen a tartósságban.

Valódi csak ezen háromszögű védjeggyel

Kedvező fizetési feltétel mellett eladó a Lorántfy-utca 13. számú ház.

Ajánlatok az ajánlott ár megjelölésével „N. E.” névre e lap kiadóhivatalába küldendők.

SZUNYEGEK

Jultespárga, hollandi, kidüermüster tape stry, volour, futó és salon szőnyegek minden nagyságban, torontáli szőnyegek, divánterítők, butorszövetek és crottek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.
 Ágy és asztalterítők
 szövet és csipke függönyök, stórok

Szabó Lajos Fiai
 divat-, vászon és szőnyeg raktára,
DEBRECZEN, Rózsa utca 1. szám.

Alapította 1842. évben,

5500 közjegyzői eg hit. orvosi és magán bizonyítvány igazolja, hogy a

KAISER-féle mell-karamellák
 a 3 fenyővel

Köhögés

rekedtseg, nyákasodas, katarraus, görcs és száma hurut ellen legjobban hatnak.

Osomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fill.
 Kapható Toth Béla, Mihalovits Jenő, Marakózy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna és a Központi drogueriauan. Ujfehértón: Tron Gyula gyógyszerésznél. Püspökkladányban: Harsányi Lajos gyógyszerésznél.

SOK PÉNZT!

takaríthat meg, ha ruházatát

Klein Testvérek

Simonffy-utca, Városi bérház

rőtös kereskedéséből vásárolja, mert ottan sokkal olcsóbban vásárolhat, mint a **végeladason** a legjobb minőségű **Barcheteket, Flanelleket, Szöveteket, Vasznaikat, Harisnyákat és Trikokat.**

Saját érdeke, hogy a céget felkeresse!

HOL lehet teljes bizalommal helyben készült legjobb minőségű **női és férfi keztyűiket** kapni?

Nem a raktárakban, Nagy András
 hanem
 legrégebb és legnagyobb **keztyű és orvossebészeti kötszer gyárában DEBRECZEN, Ristemplom-bazár.**

Glace férfi és női keztyűk	K 2.-	Kutyabőr férfi, (valódi Nappa)	K 3:20
Glace férfi és női keztyűk finom	2.80	Kecskebőr, dupla varrott női keztyűk	K 3:60

Nagy választék! stb. stb. **Olcsó árak!**

Apró hirdetések.

10 sorig 40 fillér, azontul minden sor 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vasúti betűkből szedett minden sor 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék vánszabélyegyet csatolni.

Betöltendő.

Két ügyes varróleány, jó fizetéssel szücs műhelybe, azonnal felvétetik Nagy József Piacz utca 88.

Könyvelő, aki felsőkereskedelmi iskolát végzett, 18 évi gyakorlati jártassággal bír, perfect minden könyvelési ágazatban, a magyar- és német nyelvet szóban és írásban bírja, azonnali vagy későbbi belépésre foglalkozást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Tuzifa tölgy, cser, bük, gyertyán, varga fa, kocsiként, ölenként és felvágva, megrendelhető Hegedűs Emil fakereskedőnél. Iroda: Miklós u. 7 sz. Raktár: Homok kert gázgyár mellett.

Homoki faj boralmat kiváló jó minőségűek tavalyi termés, hordó számra eladom Dr. Weisz Bernát Sziv utca 15.

Téli női, férfi és gyermek harisnyák, keztyűk, alsó trikó ruhák leszállított áron Márton Gyula üzletében Piac-u. 9 Uj harisnyák kotése és fejelés elfogadtatnak.

3-4 %-os Törlesztéses kölcsönök kaphatók Miklós Ignác bankirodájánál. (Piac-u. 9.) Felvilágosítás díjtalanul.

Új rendszerű női férfi divatruk és butorladás, A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szűkségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű váz-nak es cana-ásznakban, saját készítésű eloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatva -u. 2.

Asztalosoknak való tiszta deszka eladó olcsón Cím a kiadóban.

Külön házi borecet eladó literenként. Cím a kiadóba.

Lakás.

Irodának vagy garzon lakásnak egy udvari szoba kiadó. Cím a kiadóban.

Azonnal kiadó lakás. A Piacz-utcán (2) két szoba, előszoba, konyha, vízanyvitágítás és vízvezetékkel 1909. december 1 ére kiadó. Cím a kiadóban.

Olcsó tiszta szobák. Szoba arak 60 kr.-tól kezdve. Külön bejárat. Volt „Veres Ökör” szálloda, Vásártéri álmóssal szemben.

Jókai-utca 5. szám alatt két szép utcai laká butorozva, külön bejáratú decz. havára kiadó.

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekbe Krámer József.

Harisnya fejeléseket legolcsóbban készít Schwarcz Armin, Piacz-utca 82.

Asszonyok figyelmébe. A tulnag gyermekáldás ellen védekezhünk. Kérjen magyar prospektust, melyet 20 fillér le élbélyeg ellenében küld; Deberle György Budapest, I., Fehérvár-ut 5/VI.

Lukács Vilmos és Testvére cementárugyára

DEBRECZEN.

Gyár: Ferencz József-ut 3. (Margit-fürdő mellett.)

Városi iroda és raktár: Hatvan-utca 5. Telefon 308.

Ajánlja:

Portland cement Betoncsöveit, csatornázások és hidak készítéséhez Kutgyűrű és egyéb beton gyártmányait egyszerű és mintázott MŰKÖ BURKOLATI LAPOKAT rendkívül olcsó áron.

Beocsini portland és román cement egyedül elárúsító helye és raktára.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch és minőségekben

Férfi ruha szövetek, magyar- és angol gyártmány, hozzávaló béléssaruk.

Harisnyák, keztyűk nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-vászon- és szőnyeg raktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. Alapított 1842-ik évben.

Legbiztosabb széplőtősző a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer széplő májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzávaló „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszerű” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Molnár Ferenc

ZÁDOR LAJOS UTÓDA

női divattermében

Telefon: Főtér, városházaépület. Telefon: 73. sz.

A téli divat legszebb ujdonságai.

Gyapjuszövetek, kosztüm-posztók, selyem, barsony és mindentelődési esek

női- és gyermek felöltők,

szőrme árak, bundák, kabátok, karmantyuk, színházi belépők, csipke selyem és szövet blouzek és választékban.

Múlt idényről visszamaradt felöltők és divatszövetek fél áron kaphatók!

Női ruha készítői műterem Kossuth-utca 9.

Alapított 1893. évben

Telefon: 632.

Telefon: 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruháza

Debrecen, Piac-u. főpostával szemben.

„OCCASIO”

karácsonyi vásárt

a tulhalmozott raktár miatt

már folyó hó 20-tól

kezdődőleg rendezi bezárólag

f. évi december hó 24-ig,

mely alkalommal az eddigi árnál olcsóbban kerülnek eladásra a következő cikkek, u. m.:

A felöltő osztályban:

Leány felöltők színes angol kelméből . . . K 8.—

Női felöltő színes gyapju kelme . . . „ 10.—

Plüsch felöltő fekete és színes . . . „ 15.—

Posztó felöltő fekete téli . . . „ 11.50

Gyermek köpeny téli „ 8.80

A pongyola osztályban:

Halbordaszővésű kelme pongyola K 15.—

Delain pongyola színes „ 12.50

Mosó pongyola . . . „ 6.50

Az alj osztályban:

Színes angol alj . . . K 5.50

Színes angol alj finom „ 7.50

Fekete gyász alj . . „ 9.50

Fekete finom alj zsinórral „ 15.—

A blous osztályban:

Fehér csipke blous . K 6.50

Fehér tüll blous . . . „ 10.—

Színes tüll blous minden színben . . . „ 16.—

Színes selyem blous angol „ 12.—

Az összes Berliini és Párisi Modellek, valamint estélyi köpenyek, Jealskin, Astrachan és más Szőrme valamint Jeal Plüsch és bársony felöltők meglepő olcsón

szerezhetőek be.